

Anti-pestprotocol Obs Plantijn

Plantijn

Pestprotocol Obs Plantijn

Inhoud

1. Doel pestprotocol
2. Definitie plagen/pesten
3. Signalen die wijzen op pestgedrag
4. Preventieve maatregelen
5. Vijf sporenaanpak in situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd
6. Stappenplan
7. Cyberpesten

1. Doel pestprotocol

Een pestprotocol geeft kinderen, leerkrachten en ouders duidelijkheid over hoe er gehandeld wordt wanneer er sprake is van pestgedrag. Door het protocol te volgen ontstaat er samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Wil men het pesten goed aanpakken, dan is een vijfsporenbeleid noodzakelijk:

1. Hulp aan het slachtoffer
2. Hulp aan de pester
3. Mobiliseren van de rest van de klas
4. Achtergrondinformatie en adviezen aan ouder(s)/verzorger(s)
5. Achtergrondinformatie, adviezen en lesmateriaal voor leerkrachten

Dit pestprotocol is een middel om de volgende doelstelling te bereiken:

- De leerkrachten kunnen het pestgedrag signaleren en onderkennen.
- Het pestprotocol vormt een plan ten aanzien van:
  - Het voorkomen van pestgedrag
  - Het tijdig signaleren van pestgedrag
  - Het remediëren van pestgedrag
  - De samenwerking tussen ouders en school om pestgedrag te voorkomen en te remediëren.

Met dit protocol hopen wij als leerkrachten van Plantijn, samen met de leerlingen en ouders een positieve en effectieve bijdrage te kunnen leveren aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

2. Definitie plagen en pesten

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat om een prikkelend spelletje, dat door geen van de

betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen mee te maken krijgt. Plagen komt incidenteel voor.

We spreken over pesten, wanneer het gedrag regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. Pesten wordt als bedreigend ervaren en heeft een systematisch karakter.

Voorbeelden van pestgedrag

Pesten kan op vele manieren voorkomen. Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

- **verbale pesterijen:** vernederen, schelden, dreigen, uitlachen, belachelijk maken, bijnamen geven, briefjes schrijven over een ander.

- **fysiek geweld:** trekken, duwen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten, haren trekken.

- **intimidatie:** opwachten, achternalopen, de doorgang versperren, in de val laten lopen, dwingen om iets af te geven, een ander dwingen om bepaalde handelingen te verrichten.

- **isolatie:** steun zoeken bij andere kinderen om de gepeste uit te sluiten, bv meedoen aan spelletjes, niet mogen meelopen en niet worden uitgenodigd voor verjaardagspartijtjes.

- **stelen of vernielen van bezittingen:** afpakken van schoolspullen, speelgoed of kleding of het beschadigen en kapot maken van andermans spullen.

- **pesten via moderne media:** opmerkingen en schelden over andere kinderen via whats app, e-mail, Facebook e.d.

3. Signalen die wijzen op pestgedrag

Vaak kunnen door middel van goede observaties al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen pestsituaties als in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste:

- Het kind heeft blauwe plekken, schrammen, beschadigde spullen en 'verliest' regelmatig eigendommen. Let hier zeker op als het kind normaal gesproken niet slordig is.
- Het kind maakt zich soms het liefst onzichtbaar. Het kind is vaak verdrietig, neerslachtig of heeft stemmingswisselingen met ernstige driftbuien.
- Het kind staat vaak alleen op het speelplein; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en wordt ook niet door andere kinderen uitgenodigd.
- Het kind zoekt veiligheid en gezelschap bij de leerkracht of een andere volwassene.
- Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laats gekozen of blijft over.
- De schoolresultaten worden minder. Het kind presteert onder zijn/ haar kunnen.
- Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de eigen fantasie.

- Het kind zorgt ervoor dat het zo laat mogelijk op school komt, vlak voor de bel, en is na schooltijd meteen weer weg of blijft juist extra lang hangen.
- Er ontstaan veel conflicten rondom het kind. De naam van het kind wordt veel genoemd.
- Het kind neemt de slachtofferrol op zich. (het geeft niet, het is gewoon zo)

Signalen bij de pester:

- Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het graag het spel wil bepalen.
- Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn gedrag ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.
- De pester is regelmatig brutaal naar jongere/ andere kinderen
- De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig tot geen schuldgevoel.
- Het kind vertoont vaak grensoverschrijdend gedrag.
- Het kind leeft soms een dubbelleven. In de groep braaf en volgzaam, maar tijdens vrije situaties juist het tegenovergestelde.
- Zijn vrienden zijn volgzame meelopers, die wachten op instructie van de pester en gedragen zich vaak op dezelfde manier. Ook zij spreken vaak negatief of kleinerend over andere kinderen.

Daarnaast moet er bij zowel de 'gepeste' als de 'pester' rekening gehouden worden met persoonskenmerken van het kind. Het pesten kan bijv. veroorzaakt worden door gedrag- of ontwikkelingsstoornissen.

4. Preventieve maatregelen:

Ter voorkoming van pestgedrag zijn in onze school de volgende maatregelen genomen en wordt er binnen onze school de volgende werkwijze gehanteerd.

1. Plantijn vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Binnen de school hanteren wij de volgende schoolregels:
2. De volgende regels worden gehanteerd ten aanzien van pesten voor kinderen:
  - Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
  - Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
  - Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
  - Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
  - Je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
  - Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
  - Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
  - Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen
  - Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit lukt dat niet dan meld je dat bij de overblijfkracht of de leerkracht.
  - Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de overblijfmoeder of de leerkracht. Dat is dan geen klikken!
3. Iedere groep op Plantijn werkt met de methode HiRo. Deze methode is gericht op het aanleren van een goede sociale omgang adhv zes waarden:

vertrouwen, samenwerken, respect, beheersing, weerbaarheid en discipline. Elke week staan er twee HiRo-lessen op het programma, waarin gewerkt wordt aan kennis en vaardigheden voor een fijne sociale omgang. Ook krijgen alle leerlingen zes judolessen per schooljaar, waarin ze de waarden koppelen aan de motorische ontwikkeling.

4. In de onderbouwgroepen wordt gewerkt met Taakspel. De onderbouwleerkrachten op Plantijn zijn hiervoor opgeleid. Het doel van Taakspel is dat onrustig en storend gedrag afneemt. Hierdoor kunnen de leerlingen en de leerkracht efficiënter en taakgerichter werken. De leraar of pedagogisch medewerker geeft tijdens het spelen van Taakspel complimenten en negeert ongewenst gedrag. Er ontstaat meer structuur in de klas: de nadruk ligt op het gewenste gedrag en de leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag.
5. Twee keer per jaar wordt het leerlingvolgsysteem Zien! ingevuld. Voor groep 1-8 bestaat dit uit een leerkrachtvragenlijst en voor groep 7-8 is er tevens een leerling-vragenlijst beschikbaar. Adhv deze lijsten wordt zo nodig op groepsniveau of op individueel niveau een handelingsplan opgesteld. (zie ZIEN! Parnassys)
6. Er zijn 2 gecertificeerde gedragsspecialisten op school aanwezig. Marian Brinkhuis en Marielle van Dorst zijn in het bezit van een Master SEN diploma gedragsspecialist. Van hun expertise zal gebruik gemaakt worden in gevallen van pestgedrag.
7. Binnen onze school is groepsleerkracht Marielle van Dorst aangesteld als contactpersoon. Sommige kinderen vinden het moeilijk om problemen, zoals gepest worden, te vertellen aan vrienden/ vriendinnen, ouders of leerkrachten en dan kan de contactpersoon helpen.

8. Vijf sporenaanpak in situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de gedragsspecialist. Indien er sprake is van pesten zullen we dit actief aanpakken, waarbij de volgende vijf groepen worden meegenomen.

1. Hulp aan het pestslachtoffer

Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

Wat de gepeste leerling met steun van de leerkracht, klasgenoten en ouders moet leren is:

- Opkomen voor zichzelf
- Communiceren en confronteren
- Grenzen stellen
- Contact maken

Deze hulp wordt gegeven door:

- Spiegel voorhouden
- Aanspreken op slachtoffergedrag
- Corrigeren en anders laten doen
- Complimenteren bij positief assertief gedrag

Tips voor slachtoffers:

- Maak je zelf sterk: let op je houding, maak oogcontact, spreek een pester aan op zijn gedrag en zeg wat je er van vindt, loop rustig weg en ga iets anders doen
- Kom op voor jezelf: durf te zeggen wat je mening is
- Praat erover: pesten is geen klikken.

Kies iemand die je vertrouwt, kies een rustig moment wanneer iemand naar je kan luisteren, zeg dat je iets wilt vertellen waar je niet gemakkelijk over praat, maak afspraken wat er moet gebeuren.

Begeleiding van de gepeste leerling:

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
Sterke kanten van de leerling benadrukken
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

2. Hulp aan de pester

:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een oplossingsgericht gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Wat het kind dat pest met steun van de leerkracht, klasgenoten en ouders moet leren is:

- Stoppen met pesten
- Inleven in een ander,
- Natuurlijk leiderschap positief gebruiken.
- Kritisch kijken naar het eigen gedrag (als pester of meeloper)
- Positieve vriendschappen sluiten

Deze hulp wordt gegeven door:

- De leerkracht en ouders die overal ogen en oren hebben en pesters/meelopers een spiegel voorhouden.

- De pesters/meelopers aan te spreken op pestgedrag
- Door het gedrag te corrigeren en het anders te laten doen
- Door positief gedrag te complimenteren
- Door het inschakelen van externe hulp (observatie, therapie, sociale vaardigheidstraining, etc)

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (positieve) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- * Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
  - Een problematische thuissituatie
  - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
  - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
  - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
  - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

3. Mobiliseren van de rest van de groep

Pesten is een groepsprobleem. Wat de overige leerlingen met steun van de leerkracht, klasgenoten en ouders moeten leren is:

- Durven om hun mond open te doen wanneer er wordt gepest
- Op te komen voor een ander

Deze hulp wordt gegeven door met hen de volgende afspraken te maken:

- Zeg iedereen gedag in de groep
- Wees aardig tegen alle kinderen in de klas
- Help alle kinderen in de klas
- Vraag iemand die niet populair is, om mee te doen in de groep
- Lach niet om pesters en meelopers als ze pesten/roddelen/buitensluiten
- Doe zelf nooit mee aan pesten/roddelen/buiten sluiten.
- Zeg tegen de pesters en meelopers dat ze moeten stoppen met pesten/roddelen/buitensluiten.
- Vertel de leerkracht dat er wordt gepest. Het melden van pestgedrag is geen klikken.

Er kan besloten worden tot:

- Extra lessen behandelen uit de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'.
- Oefeningen m.b.t. de groepsdynamica organiseren. (zie gedragsspecialist)
- Het wisselen van plekken in de klas.

- Meer samenwerkend leren opdrachten doen. Coöperatieve werkvormen hebben een positief effect op de groepssamenhang en op de leerresultaten.
- Gesprekken met de groep aangaan en nieuwe afspraken maken.
- Individuele gesprekken aangaan met kinderen over hun rol en uitspreken wat je van hen verwacht. Er kan ondersteuning gevraagd worden bij de gedragspecialist of intern begeleider.
- Met ouders bespreken wat er gebeurd is en de lijn die school volgt. Ouders worden gevraagd om de aanzet in de klas, thuis te steunen en een vervolg te geven.

4. *Achtergrond informatie en adviezen aan ouder(s)/verzorger(s)*

Ouders worden betrokken bij de aanpak op school.

We hanteren de volgende gedragsregels voor ouders:

Gedragsregels voor ouders:

- 1 Houd u aan de schoolregels die ook voor de kinderen gelden.
- 2 Benader uw kind, andere kinderen, onderwijspersoneel en andere ouders positief.
- 3 Breng uw kind op tijd op school.
- 4 Bewaar de rust in het schoolgebouw.
- 5 Maak een afspraak met de leerkracht als u iets wilt bespreken. Bespreek ontevredenheid in een gesprek, niet per mail.
6. Bespreek ontevredenheid over het gedrag van een ander kind met de leerkracht. Niet met het kind zelf.
7. Uit mogelijke ontevredenheid naar de leerkracht of directie zonder schelden, dreigen of schreeuwen.
8. Op de Plantijn wordt nooit teruggeslagen. Wij vinden het als school belangrijk dat u dit advies niet aan uw kind geeft.

Benadering van ouders van een gepest kind

Voor ouders van het gepeste kind, is het van belang dat school ernst maakt met pestgedrag. Er moet overleg zijn tussen school en de ouders over de aanpak van het pesten:

- Sommige ouders zijn zelf in hun jeugd beschadigd door pestgedrag. Om hun kind dit te besparen, zijn ze extra gespitst op bazig en manipulatief gedrag van anderen. Maak als school onderscheid tussen het gedrag waar het slachtoffer zelf last van heeft en wat oud zeer is van de ouder.
- Durf vragen te stellen als: "Hoe kijkt u zelf terug op uw basisschooltijd" of "Bent u zelf gepest op school?"
- Bedenk samen met ouders wat zij zelf kunnen doen om hun kind minder kwetsbaar te maken en stem dit af in de groep
- Wees als leerkracht sterk in het aangeven van grenzen wat je aan veiligheidsmaatregelen hebt en maak dit waar
- Nodig ouders uit om thuis met hun kind te oefenen in stevig staan, duidelijk spreken en 'stop' te zeggen.

Hulp voor ouders van een gepest kind

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- Door positieve stimulering en complimentjes kan het zelfrespect vergroot of weer terugkomen.

- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Benadering van ouders van een pester:

De ouders van de pester moeten weten wat er aan de hand is en wat hun kind doet. Zij moeten weten dat hun kind in sociaal opzicht zorgwekkend gedrag vertoont, dat begeleiding nodig heeft.

- Benoem positieve eigenschappen van het kind, maar benoem ook wat er niet goed gaat.
- Spreek de ouders tegen als ze het gedrag niet herkennen of erkennen en houdt hen een spiegel voor.
- Bespreek de aanpak van school en schakel indien ouders akkoord gaan externe hulpverlening op voor het kind.
- Accepteer het gedrag niet en wijs op de schoolregels.

Hulp voor ouders van een pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek, ieder kind kan een pester worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter het beleid van school staat

Hulp voor andere ouders, waarbij de pester en gepeste in de klas zitten:

- Neem ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

5. Achtergrondinformatie, adviezen en lesmateriaal voor leerkrachten

Pesten is heftig en vraagt om daadkrachtig optreden. Soms kan het pesten de sfeer dusdanig verpesten, dat het veel energie kost. Vraag advies aan de gedragspecialist. Ook binnen de zorgvergaderingen kan de pestproblematiek worden besproken, waardoor collega's alert zijn en mee kunnen helpen om hulp te bieden.

- Laat zien dat je het pesten ziet. Benoem het gedrag concreet en zeg dat je het niet wilt! Benoem welk gedrag je wel wilt zien en blijf kinderen consequent een spiegel voorhouden.
- Wees consequent in het bestraffen van gedrag: wijs alle kinderen terecht als het nodig is en niet alleen de kinderen die opvallen in de strijd, maar ook de anderen. Behandel jongens en meisjes gelijk.
- Investeer vooral in het leren kennen van elkaar in de groep. Wissel daarom regelmatig van zitplaatsen in de groep.

- Zet zoveel mogelijk kinderen met hun talenten in het zonnetje, zo staan ook eens andere kinderen in de belangstelling.
- Neem het pesten serieus en neem de tijd om ruzietjes uit te praten: negeer geen veenbranden, deze kunnen uitslaan tot grote bosbranden! Leg desnoods het lesprogramma neer: bij ruzie wordt er niet geleerd!
- Houd alle partijen een spiegel voor: ieder heeft een aandeel in de ruzie: benoem wat de pesters, meelopers, de gepeste en de omstanders doen en wat dit voor consequentie heeft voor een ander.
- Bij ruzie: ga met de ruziënde kinderen om de tafel. Laat ieder z'n verhaal doen en schrijf op wat ze zeggen. Maak dan duidelijke afspraken over de nieuwe omgangsvormen, controleer na een week of het nog steeds goed gaat.
- Maak duidelijke afspraken, zorg dat pesters elkaar uit de weg gaan (bv bij de indeling van groepjes, toezicht in vrije situaties, etc)
- Structureer vrije situaties: wie loopt naast wie naar de gym, wie fietst naast wie op weg naar het andere schoolgebouw, wie zit naast wie bij de excursie. Bespreek activiteiten die afwijken van het rooster, voor. Denk aan schoolreis, excursie, aankomst Sint, invalleerkracht etc. Bespreek de activiteit ook na en geef aan wat er goed en minder goed ging.
- Bij pestproblematiek: informeer ook de overblijfskracht over de gemaakte afspraken.
- Straf bij overtredingen (ook subtiele)! Laat ze er niet mee weggkomen. Zeg: Wat kan jij weer doen om de sfeer goed te maken?" Leg afspraken en consequenties vast.
- Belangrijk is om vinger aan de pols te houden. Vraag regelmatig hoe het gaat, niet alleen met de ruziënde kinderen in de groep, maar ook bij de anderen.
- Moedig omstanders aan om niet langer te 'horen, zien en zwijgen', maar om op te komen voor het gepeste kind. Het slachtoffer staat niet langer machteloos alleen en is minder kwetsbaar voor pesters. De pester krijgt minder ruimte.
- Laat klusjes door alle kinderen rouleren. Doe vaker een beroep op de wat stillere bescheiden kinderen. Bij activiteiten op school: Benader ook eens de wat rustige bescheiden ouders.
- Stel bijvoorbeeld het zonnetje van de dag in: ieder kind staat een dag in het middelpunt en mag de leerkracht helpen. Iedereen komt een keer aan de beurt.

Meer informatie over pesten is te krijgen via:

www.pestweb.nl

www.aps.nl

www.schoolenveiligheid.nl

6. Stappenplan pestprotocol

Stap 0: preventieve maatregelen tegen het pesten.

(zie hoofdstuk 4)

Er wordt gepest in de groep:

Stap 1:

Er vindt een gesprek plaats met de pester en gepeste (door de leerkracht).

Er worden excuses aangeboden door de pester aan de gepeste.

Er worden afspraken voor de toekomst gemaakt.

Er wordt opnieuw gepest in de groep:

Stap 2:

De leerkracht schakelt de IB'er in.

Het vijfsporenbeleid wordt gevolgd.

Stap 1 wordt herhaald, maar nu worden consequenties verbonden aan het gedrag.

Er worden afspraken op papier vastgelegd en ondertekend door pester, gepeste en leerkracht.

De omgangsregels worden nu met de hele groep besproken.

De leerkracht neemt contact op met de ouders van de pester en gepeste en maakt meteen een vervolgspraak voor terugkoppeling. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt, wat ouders en leerkrachten ondertekenen.

Er wordt opnieuw gepest in de groep:

Stap 3:

De leerkracht/IB'er informeert de directie over de pestproblematiek.

De leerkracht/IB'er informeert andere collega's en overblijfskrachten zodat zij alert zijn op pestgedrag.

De leerkracht mobiliseert de rest van de klas.

Eventueel kan er externe hulp ingeschakeld worden voor pester en gepeste.

De leerkracht maakt een notitie in Parnassys.

Er wordt nog steeds gepest in de groep:

Stap 4:

- De directie informeert in overleg met de leerkracht en IB'er, de ouders in de groep door middel van een brief of een ouderavond. Hierbij worden tips gegeven voor ouders van gepeste kinderen, ouders van pesters en overige ouders.

- De directie roept de ouders van de gepeste en de pester afzonderlijk van elkaar op en herhaalt schoolregels, eerder gemaakte afspraken en verbindt hier consequenties aan. Zij spreekt haar verwachting uit wat zij van de ouders verwachten.

- De directie neemt contact op met het bovenschoolsmanagement van stichting EVE met als doel een schorsings- en verwijderingsprocedure te voorkomen. De directie maakt afspraken over vervolgstappen.

Er wordt nog steeds gepest:

Stap 5:

De directie start de schorsings- en verwijderingsprocedure op en stelt leerkracht, gedragsspecialist, IB'er, ouders van pester en gepeste hiervan op de hoogte.

7. Cyberpesten

Cyberpesten, digitaal pesten of digipesten is het pesten op het internet. Cyberpesten gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen via MSN en SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping en het versturen van een e-mail bom.

Kenmerken:

- Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, ongenaakbaar en onherkenbaar, waardoor ze weinig terughoudend zijn.
- Cyberpesten is ernstiger dan "gewoon" pesten, omdat dader en slachtoffer niet in direct contact met elkaar staan, maar enkel via de computer verbonden zijn. Ook worden hierdoor grenzen verlegd en gaat de dader verder. De dader voelt zich niet geremd, waardoor meerdere mensen het te weten komen.
- De impact van cyberpesten is groter dan bij gewoon pesten, want er zijn vaak veel 'toeschouwers'.
- Cyberpesten is niet terug te draaien – vaak blijven de gegevens op internet bestaan, zodat het slachtoffer er jaren nadien nog mee geconfronteerd kan worden.

Wanneer de leerkracht merkt, dat er door kinderen uit zijn/haar klas thuis gebruik gemaakt wordt van chatprogramma's als MSN, of er emailcontacten tussen leerlingen zijn, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde.

Als Plantijn kiezen wij voor een curatieve aanpak;

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij het volgende stappenplan:

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s).

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.

- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen
- wanneer het om digitaal pesten gaat.
- door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. Op Plantijn is het niet toegestaan gebruik te maken van websites als Facebook e.d. of het bekijken van de mail. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat wel het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) te grazen wordt genomen. In dat geval treedt het pestprotocol van obs Plantijn tegen traditioneel pesten in werking.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen.

Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.
- De leerkracht vertelt ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is.
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

Meer informatie is te vinden op:

www.pestweb.nl

www.mijnleerlingonline.nl

www.iksurfveilig.nl

Het team van Plantijn streeft er naar om (digitaal) pesten te stoppen, of liever nog, te voorkomen. Soms zal dit moeilijk zijn, omdat deze vorm van pestgedrag zich buiten school afspeelt. Toch vinden de leerkrachten en de directie het erg

belangrijk om te doen wat in hun vermogen ligt. Immers, kinderen kunnen pas goed leren als ze zich veilig voelen.

Dit pestprotocol is opgenomen in de schoolgids en de website. Bij inschrijving van uw kind op obs Plantijn, gaat u akkoord met het gehanteerde beleid van dit pestprotocol.